

Kňazská spiritualita v diele Jozefa Ratzingera - Benedikta XVI.
Spirituality of Priest in the work of Joseph Ratzinger - Benedict XVI.

Anton Fabian

Abstrakt

Príspevok pojednáva o spiritualite kňaza ako ju komentuje Jozef kardinál Ratzinger na pozadí biblického žalmu 16 a príbehov o povolání prvých učeníkov v evanjéliu svätého Lukáša a Jána. Kňaz nežije z vlastníctva vecí, ale má mať svoje bytie premietnuté v Bohu. Podobne ako učeníci musí odhaliť v osobe Ježiša nielen učiteľa, humanistu, ale aj Mesiáša, Božieho Syna.

Kľúčové slová

spiritualita kňaza, povolanie, žalm 16.

Abstract

The article deals about the spirituality of the priest as it says Cardinal Joseph Ratzinger based on Psalm 16 and Bible stories about vocation of the first disciples in the Gospel of Saint Luke and John. The priest does not live on property matters, but should be reflected in his being God. Like the disciples must identify the person of Jesus not only as teacher, humanist, but further the Messiah, the Son of God.

Keywords

spiritualit of priest, vocation, 16th Psalm

Úvod

Profesor teológie Jozef Ratzinger v Nemecku od roku 1959, od roku 1977 mníchovský arcibiskup, neskôr od roku 1981 prefekt Kongregácie pre náuku viery a od roku 2005 pápež Benedikt XVI., bol mnohokrát pozvaný, aby kázal na primíciách, alebo pri kňazských jubileách, alebo na rekolekciách, exercíciách a pod. Postupne boli tieto prejavy upravené a publikované. Pre spracovanie témy o názoroch Benedikta XVI. na kňazskú službu máme aj v slovenskom a českom jazyku najmenej desať kníh. Niektoré napísal sám, ako napr. *Služobníci vašej radosti*,¹ kde sú jeho primičné kázne, *Ježiš Nazaretský*,² - jeho kristológia, *Cesta veľkonočným tajomstvom*³ - exercície pápežovi a rímskej kúrii vo Vatikáne v roku 1984, alebo ostatná publikácia *Chváloreč na svedomie*,⁴ kde je reč aj o povolání teológa a novej evanjelizácii. Iné knihy vznikli v rozhovoroch s ním, ktoré publikovali Vittorio Messori⁵ a Peter Seewald.⁶ Ludger Hohn - Morisch z diela Jozefa Ratzingera zostavil krátke zamyslenia na každý deň s názvom *Zasiahnutí neviditeľným*.⁷ Pri svojej práci používa svätý otec Herderov teologický komentár k Novému zákonu, mnoho diel z patristiky a rôzne iné teologické komentáre.

Podstatu problému kňazskej spirituality vidí Benedikt XVI. v kňazskej identite. Súčasný svet zavrhuje posvätno (sagrálne) a mystifikuje profánno (svetskosť). Toto napätie sa pozoruje aj v teológii. Kňaz prijal poslanie: choďte do sveta a učite ľudí mojimi učeníkmi (porov. *Mt* 28, 19). No táto dynamika poslanca neznamena ist' do sveta a stať sa svetom! Alebo utvrdiť svet v jeho profánnosti! Opak je pravdou. Je tu sväté Božie tajomstvo, kvas, horčičné zrnko evanjelia, ktoré sa neidentifikuje so svetom a ktoré je určené, aby prekvasilo celý

¹ Porov. RATZINGER, J.: *Služobníci vašej radosti*. Trnava : SSV 2006.

² Porov. RATZINGER, J. BENEDIKT XVI.: *Ježiš Nazaretský*. Trnava : Dobrá kniha 2007.

³ Porov. RATZINGER, J.: *Cesta veľkonočným tajomstvom*. Trnava : SSV 2003.

⁴ Porov. RATZINGER, J. BENEDIKT XVI.: *Chváloreč na svedomie*. Trnava 2010.

⁵ Porov. RATZINGER, J.: *O víře dnes*. Rozhovor s Vittorio Messori. Olomouc : Matice cyrilometodějská 1998.

⁶ Porov. RATZINGER, J. *Sol' zeme*. rozhovor s Petrom Seewaldom. Trnava : SSV 1997; *Boh a svet*. Trnava : SSV 2002.

⁷ Porov. BENEDIKT XVI.- RATZINGER, J.: *Zasiahnutí neviditeľným*. Trnava : Dobrá kniha 2006.

svet. Úlohou kňaza je byť dynamický v tom zmysle, že sa svetu nemá banálne prispôbovať, ale ho premieňať a pomáhať ľuďom odkrývať zmysel života.⁸

1. Kňazská spiritualita 16. žalmu

Ak teda chceme odhaliť podstatu kňazskej spirituality, pomôžeme si príhovorom, ktorý v roku 1983 povedal vtedy ešte kardinál Jozef Ratzinger v Kolíne n. Rýnom pri príležitosti zlatého výročia kňazskej vysviacky kolínskeho kardinála Höffnera. Rozoberal v ňom špiritualitu žalmu č. 16. Modlime sa ho vo štvrtkovom kompletóriu. Hovorí sa v ňom: *Dominus pars hereditatis meae et calicis mei. Tu es qui restitues hereditatem meam mihi (Ty, Pane, si môj podiel na dedičstve a na kalichu, v твоjich rukách je môj osud).*

Táto veta nadväzuje na to, čo bolo povedané v žalme predtým v 2. verši: „*Hovorím Pánovi: ty si môj Pán! Pre mňa niet šťastia bez teba*“. Autor žalmu sa vyjadruje profánnym slovníkom, nie teologickým, rozpráva slovníkom majiteľa zeme. V *Pentateuchu* a v *Knihe Jozue* je opísané delenia kmeňov Izraela. Pri tomto delení územia zostal vyčlenený kmeň Léviho, kňazský rod. Tento nedostáva žiadne územie. Preň platí výrok: *Pán je jeho dedičným podielom (Dt 10, 9)*. „*Ja som tvoj podiel a Tvoje dedičstvo*“ (*Nm 18, 20*).

Jozef Ratzinger vysvetľuje: ide tu o jednoduchý konkrétny zákon zachovania života: Izraeliti žijú z krajiny, ktorá im je zverená; zem je fyzický základ ich existencie. S krajinou im Boh takpovediac dáva život. Iba kňazi nezískavajú svoju obživu z poľnohospodárskej práce roľníkov na svojich poliach; jediný základ ich života, aj fyzického, je sám Jahve. Vyjadrené konkrétne: žijú z účasti na obetiach, z kultových darov, z toho, čo je ponúknuté Bohu a na čom oni, poverení službou kultu, majú účasť.

Krajina nie je pre Izraelitu len garanciou obživy; je to spôsob, ako má účasť na Božích prisľúbeniach daných Abrahámovi, spôsob začlenenia do budúceho životného kontextu vyvoleného ľudu. Krajina sa súčasne stáva garanciou účasti na samotnej živej Božej moci.

Levita, naopak, zostáva tým, kto nemá územie a v tomto zmysle tým, o ktorého nie je postarané, kto je vylúčený z pozemských garancií. On je priamo a výlučne zameraný na Jahveho, ako sa hovorí v 22. žalme (v. 11).

Čiže: aké je levitské chápanie života? Boh sám je priamo garancia života, aj pozemského života, fyzického života, založeného na ňom. Tam, kde by nebol Boží kult, chýbalo by aj udržiavanie života. Tak je život levitu súčasne privilegium i riziko. Božia blízkosť je jediný a priamy prostriedok života.⁹

Na tomto meste biblickej exegézy vkladá Ratzinger poznámku o autorovi žalmu: tento žalm je spevom kňaza, ktorý v ňom vyjadruje telesný a duchovný stred svojho života. Ten, čo sa tu modlí, má to, čo mu bolo predurčené Zákonom: zbavenie vonkajších vlastníctiev a život vydržiavaný z Božieho kultu a za Boží kult. Autor žalmu prorocky zduchovňuje Thóru – Zákon. Od hmotných vecí prechádza k duchovným.

Dôsledok pre nás vidí Ratzinger v tom, že je to kňazská modlitba; na druhom mieste, že tu nachádzame vnútorné „samoprekonanie“ Starého zákona v zameraní smerom na Krista, približovanie sa Starého zákona k Novému, vďaka čomu môžeme obdivovať jednotu dejín spásy. Obsah tohto žalmu zrealizoval na sebe až Kristus.¹⁰

Nežiť vďaka vlastníctvu, ale vďaka kultu - to môže pre modliaceho sa znamenať: žiť v Božej prítomnosti, vo vnútornom zameraní na neho. To dáva stálosť vlastnej existencii. Hans-Joachim Kraus právom poznamenáva na túto tému, že Starý zákon umožňuje poznať prvky mystického spojenia s Bohom, ktoré sa rozvíjajú v osobitosti levitského privilegia.¹¹

Jahve sa teda stal „krajinou“ modliaceho sa levitu. Aké dimenzie nadobúda konkrétne táto skutočnosť v každodennom živote, sa jasne ukazuje v nasledujúcich veršoch. Tam sa ho-

⁸ Porov. RATZINGER, J.: *Služobníci vašej radosti*. Trnava : SSV 2006, str. 95.

⁹ Porov. RATZINGER, J.: *Služobníci vašej radosti*. Trnava : SSV 2006, str. 86..

¹⁰ Porov. RATZINGER, J.: *Služobníci vašej radosti*. Trnava : SSV 2006, str. 92.

¹¹ Porov. KRAUS, H.J.: *Psalmen*. I. Neukirchen 1960, str. 123.

vorí: *Pána mám vždy po pravici*. Kráčať s Bohom, vedieť, že ho mám stále po boku, byť s ním, pozeráť naňho a nechať sa ním poznať – to všetko sa predstavuje ako stredobod levitického privilégia. Takto sa Boh skutočne stáva zemou, teritóriom vlastného života. Toto je dôležitý aspekt kňazskej spirituality.

Z tohto zorného uhla nadobúda veľký význam aj celibát ako zanechanie budúcej pozemskej krajiny a vlastného rodinného životného prostredia. Tak sa stane nevyhnutný a zostane základom odovzdania sa Bohu a nadobudne svoju konkrétnosť. To znamená, že celibát kladie požiadavky na všetky formy usporiadania života. Nemôže dosiahnuť svoj plný význam, ak v ostatnom sledujeme pravidlá vlastníctva a životnej hry, dnes všeobecne akceptovanej. Potrebné je urobiť stredobod nášho života zo zabývania sa v Božej blízkosti. Žalm 16. je teda naliehavým náznakom nutnosti neustálej meditatívnej familiarity s Božím slovom, ktoré sa len takto môže pre nás stať domovom.

2. Povolanie u Lukáša

V Novom zákone nachádzame príbehy, ktoré vystihujú ďalšie aspekty kňazskej spirituality, opísané u Lukáša (5, 1-11). Ratzinger ich použil v exercíciách v roku 1984. Lukáš rozpráva, ako sa okolo Ježiša tlačil zástup, lebo chcel počúvať Božie slovo. On stojí na brehu jazera, rybári čistia svoje siete a Ježiš vystupuje na jednu z dvoch lodiek ktoré sú nablízku, na Petrovu loďku. Prosí ho, aby trochu odrazil od brehu, sadne si a učí. Petrova loďka sa stáva katedrou Ježiša Krista. Potom hovorí Petrovi, aby vyrazil na jazero a hodil siete na lov. Rybári majú za sebou neúspešnú noc, zdalo by sa zbytočné vrátiť sa k lovu teraz ráno. No Ježiš sa už stal pre Petra taký dôležitý, že sa odváži povedať: „Urobím to na tvoje slovo!“ Ježišovo slovo sa stalo reálnejšie ako to, čo sa zdá empiricky jasné a isté.

Keď sa potom Peter a jeho spoločníci vrátili na breh s preplnenými loďkami a boli schopní pozberať úlovok, ktorý im trhal siete, vidíme, že Peter neprešiel len vonkajšou cestou a nielen manuálnou prácou. Táto plavba sa pre neho stala vnútornou cestou, ktorej vyjadrenie Lukáš vymedzuje dvomi slovami. Evanjelista nám rozpráva, že pred zázračným rybolovom Peter Pána nazval *Epistáta* čo znamená Učiteľ, Rabbi, ten čo učí. Pri návrate však padá pred Ježišom na kolená a nazýva ho *Kýrie*, Pán - teda menom, vyhradeným Bohu. Po tomto vnútornom putovaní je v stave prijať povolanie.¹²

Keby bol Peter povrchný človek, vzal by ryby a išiel na trh - mohol byť z neho boháč. Ale on sa vnútorne premenil: nestál o peniaze. Pochopil, že v Ježišovi je iné bohatstvo ako na trhu. Začal mať záujem o toto bohatstvo, ktoré mal v sebe Ježiš. Uveril, že Ježiš je Boží Syn. Toto je ďalší aspekt kňazského povolania: zaujímať sa o Ježišovo poslanstvo, prežiť osobnú premenu a uveriť, že v Ježišovi sa odhaľuje tvár Boha.

3. Povolanie u Jána

V ďalšej časti úvahy rozoberá kardinál Ratzinger apoštolské povolanie ako je ono zachytené v evanjéliu, ktoré napísal Ján (1, 35-42). Tam sa hovorí, ako dvaja učeníci Jána Krstiteľa oslovení slovami: „*Hľa, Boží Baránok*“ sa vybrali nesmelo za Kristom. Ani nemajú odvahu osloviť ho, no on sa obracia na nich a hovorí: „*Čo hľadáte?*“ Ich odpoveď sa zdá ešte rozpačitá, trochu váhavá a roztržitá, napriek tomu však smeruje k tomu podstatnému: „*Kde bývaš?*“ Kde je tvoj príbytok, tvoj domov, kde sa zdržiavaš, aby sme ťa tam mohli zastihnúť?

Ježišova odpoveď sa všeobecne prekladá: „*Podťe a uvidíte!*“ Presnejšie však znamená: „*Podťe a stanete sa vidiaci!*“, teda stanete sa schopní vidieť. Podobne je to aj v závere druhého opisu povolania, Natanaelovho, ktorý nakoniec počuje: „*Budeš môcť vidieť ešte väčšie veci.*“ Stať sa schopní vidieť je teda zmysel príchodu; prísť za ním znamená vstúpiť do

¹² Porov. RATZINGER, J.: *Cesta veľkonočným tajomstvom*. Trnava : SSV 2003, str. 132.

jeho prítomnosti, byť videní ním a vidieť spolu s ním. V jeho príbytku je otvorené nebo, tajomný Boží priestor (1, 51); tam človek spočíva v Božej svätosti. Zmysel Ježišových slov je teda: „Príďte a budete vovedení do videnia“. Podobne je to v žalme 34: „*Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán*“ (Ž 34, 9), doslovne „Skúste a uvidíte, aký dobrý je Pán“.¹³ Nasledovanie Ježiša znamená ísť za ním a vidieť, čiže mať skúsenosť. Iba skúsenosť otvára oči. Tak ako svojho času v raji okúsenie zakázaného ovocia otvorilo oči pre poznanie nešťastia, tak teraz sa uskutočňuje opak: skúsenosť pravdy otvára oči, aby sme mohli vidieť Božiu dobrotu. Len ak prideme, uskutočňuje sa videnie v Ježišovom príbytku. Toto je druhý aspekt kňazského povolania: odvaha ísť a nadobudnúť skúsenosť.

K tomu patrí ešte jeden malý detail z Jánovho evanjelia. Poznomenáva: *Boli asi štyri hodiny popoludní* (1, 39), teda už pokročilá hodina, kedy by sa mohlo zdať, že už nie je možné niečo začínať. A predsa sa stalo niečo rozhodujúce. Podľa apokalyptického počítania sa táto hodina považovala za poslednú hodinu. Tým sa chce povedať, že kto prichádza za Ježišom, vstupuje do definitívnosti, do plnosti času, do definitívnej hodiny, do posledných čias; už čerpá z parúzie, už je prítomná skutočnosť vzkriesenia a Božieho kráľovstva.

V „prídení za Ježišom“ sa teda uskutočňuje „videnie“. Ján, podobne ako Lukáš píše, že po prvých Ježišových slovách ho dvaja učeníci nazývali *Rabbi*. No keď sa vracajú - potom, čo sa zdržali u neho - Andrej hovorí svojmu bratovi Šimonovi Petrovi: „*Našli sme Krista*“ (1, 41), po hebr. Mesiah, Pánovho pomazaného. Keď prišiel za Ježišom a zostal pri ňom, aj on prešiel cestou od *Rabbi* ku *Kristovi*, naučil sa vidieť v Učiteľovi Krista a toto sa nemožno naučiť inak, len ak zostaneme s ním.

Na tomto mieste pápež ukazuje hlbokú jednotu medzi tretím a štvrtým evanjeliom: v oboch prípadoch, dôverujúc Pánovým slovám, ide o odvahu: ísť za ním. V oboch prípadoch vidíme skúsenosť a dôveru v Ježišovo slovo a v obidvoch prípadoch sa vnútorná cesta odohráva takým spôsobom, že z „príst“ sa rodí „vidieť“, a toto vidieť znamená zmenu pohľadu: v Ježišovi nevidia už len humanistu a mudrca, ale Božieho Syna.¹⁴

4. Dôsledky pre nás

Z predchádzajúcich komentárov k biblickej udalosti povolania vyvodzuje pápež Benedikt XVI. tri dôsledky pre nás: (a) uveriť Ježišovmu slovu; (b) vedomie vlastnej nedostatočnosti a hriechnosti; (c) potreba bratstva.

Tak ako Peter „na jeho slovo“ spustil siete, tak aj pre nás vždy bude platiť zásada, že Ježišovo slovo treba považovať za reálnejšie ako všetko, čo my považujeme za reálne: pastoračia, štatistika, technika, verejná mienka, metodika v katechéze atď. Vždy znova, i keď sa to bude zdať nezmyselné, budeme musieť aj my na jeho slovo spúšťať siete.¹⁵

¹³ Porov. RATZINGER, J.: *Cesta veľkonočným tajomstvom*. Trnava : SSV 2003, str. 135.

¹⁴ Porov. RATZINGER, J.: *Cesta veľkonočným tajomstvom*. Trnava : SSV 2003, str. 138.

¹⁵ Kňazský záujem (alebo nezáujem) o Božie slovo sa dá pozorovať na homiletickej činnosti. Kto rozumie Božiemu slovu a žije z neho, rád ho odovzdáva ďalej. Na Teologickej fakulte v Košiciach sa už dlhší čas vedie akademický „spor o homíliu“ medzi profesorom liturgiky Mons. Antonom Konečným a profesorom pastorálnej teológie Mons. Antonom Fabianom. Profesor liturgiky učí študentov, že homília sa pri svätej omši z vážnych dôvodov môže vynechať. Profesor pastorálky učí v zmysle kán. 767 CIC, že homília v nedele a prikázané sviatky má byť (v zmysle musí) a nemožno ju bez vážneho dôvodu vynechať (latinsky: *homilia habenda est*; taliansky *l'omelia deve tenersi*; nemecky: *ist eine Homilie zu halten*).

Prakticky sa „spor“ vedie o svätú omšu, ktorá je v seminárnom kostole v Košiciach v pracovné dni o 12.00 hod napoludnie a vždy je bez homílie (asi 90 % prítomných sú dôchodcovia). Takto to zaviedol a všetkým kňazom v Kňazskom seminári nariadil pred 15 rokmi vtedy rektor seminára, dnes profesor liturgiky a dekan TF. Ak je prikázaný sviatok vo všedný deň, napr. Nepoškvrnené počatie Panny Márie 8. decembra, alebo sv. Petra Pavla 29. júna atď. je v kostole viac ako 300 ľudí. Keď sú kňazi pripravení a nastúpení v sakristii, profesor liturgiky tvrdí, že homília nemá byť a profesor pastorálky tvrdí, že je prikázaný sviatok, preto má byť. Profesor liturgiky sa opiera o „vážny dôvod“, ktorým podľa neho je využitie obedňajšej prestávky na svätú omšu. Ľudia sa ponáhľajú, preto homília byť nemusí. Profesor pastorálky tvrdí, že „vážny dôvod“ je napr. kňazov zdravotný stav, alebo neznalosť jazyka, ale nemožno za vážny dôvod považovať to, že sa ľudia ponáhľajú, že nemajú čas. V

Často budeme mať dojem, že sú už štyri popoludní a že musíme odložiť Ježišovu hodinu. Ale práve tá sa môže stať hodinou jeho blízkosti. Aj pre nás platí podmienka: smerovať spolu s ním tam, kde býva, zostáva A len ten, kto vidí osobne - a nielen vďaka svedectvu iných - môže povolávať druhých. Toto odhodlanie ísť, mať odvahu dôverovať jeho slovu je aj dnes a bude vždy nevyhnutnou podmienkou apoštolátu povolania do kňazskej služby. Stále znova sa ho budeme potrebovať pýtať: Kde bývaš? Opäť a opäť budeme potrebovať vykročiť na duchovnú cestu k jeho prítomnosti.

Druhá skutočnosť je vedomie vlastnej limitovanosti. Keď sa Peter vracia s bohatým úlovkom, deje sa niečo neočakávané. Nevrhá sa Ježišovi okolo krku za vydarené podujatie, nevystíska ho, ale sa vrhá k Ježišovým nohám. Nesnaží sa podržať si ho, aby si zabezpečil úspech aj nabadúce, ale posielala ho od seba preč, lebo má bázeň z Božej moci. „*Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny!*“ (5, 8).

Kde má človek skúsenosť Božej veľkosti uvedomuje si, že je hriešny. A len vtedy, ak to uznáva úprimne a pripúšťa, že ním je, spoznáva sa človek v pravde. Len ak človek vie, že je hriešny a spozná tragédiu hriechu, len vtedy chápe aj povolanie: „*Kajajte sa a verte evanjelium!*“ (Mk 1, 15).

Bez obrátenia nie je možné priblížiť až k Ježišovi, nie je možné priblížiť sa k evanjeliumu. Jeden paradoxný Chestertonov výrok vyjadruje tento kontext veľmi presne: svätca rozpoznáme podľa toho, že sa považuje za hriešnika. Oslabenie skúsenosti Boha sa dnes prejavuje tým, že sa stráca skúsenosť hriechu a naopak: strata tohto poznania vzdáľuje človeka od Boha.¹⁶

Skúsenosť Petra, Ondreja a Jána, že som Bohom milovaný je základnou podmienkou apoštolátu a teda aj kňazstva. „Konverziu“ - základné slovo kresťanstva - môže oprávnené ohlasovať len ten, kto osobne zakúsil jej nutnosť a v dôsledku toho pochopil aj veľkosť milosti.

Tretí dôsledok podľa pápeža je bratstvo. Bohatý úlovok trhá sieť. Peter a jeho spoločníci sa neznepokojujú. Vzápätí sa hovoria: *Dali znamenanie spoločníkom, čo boli na druhej lodi, aby im prišli pomôcť. Oni prišli a obidve loďky naplnili tak, že sa potápali* (Lk 5, 7). Ježišovo volanie je súčasne zvolávanie dovedna, *spolu (con-vocare)*, volanie k *syllabésthai*, ako hovorí grécky text, k tomu, aby sme sa chytli za ruku, podržali sa, pomohli si jeden druhému, aby sme priblížili dve loďky.

To isté vystihuje aj Ján. Ondrej, vracajúc sa z *Ježišovej hodiny*, nemôže svoj objav udržať v skrytosti. Volá k Ježišovi svojho brata Šimona a to isté robí Filip, keď svojho času

---

komentári Juraja Kamasa (Úloha ohlasovania, Košice : Viena 2010, str. 45) je veta: „vynechať homíliu v spomínané dni je možno len z vážnych príčin, ako je napr. morálna či fyzická neschopnosť celebranta kázať“. Nikde sa však neuvádza, žeby „ponáhľanie sa ľudí“ mohlo byť dôvodom na vynechanie homílie.

Kompetenciu na rozhodovanie v tejto záležitosti má rektor kostola, ktorý je aj rektorom Kňazského seminára.

Keďže profesor liturgiky tento zvyk zaviedol, súčasný rektor si nedovolí tento zvyk zrušiť.

Profesor pastorálky tvrdí, že vynechať homíliu pre vážny dôvod v nedeľu, alebo prikázaný sviatok by mohol kňaz jednorázovo, príležitostne, ojedinele, výnimočne. Ale nemôže si tento „dišpenz“ udeľovať každý sviatok, lebo z výnimky sa stáva pravidlo. A to sa v košickom seminárnom kostole praktizuje už pätnásť rokov.

Dôsledky sú vo formácii (resp. deformácii) bohoslovcov, ktorí si samozrejme vyberú ľahšiu cestu: nemusieť kázať v nedeľu a prikázaný sviatok.

Aký význam má potom pastorálna exhortácia košického arcibiskupa - metropolitu „S láskou, poslušnosťou a milosrdenstvom“, (2010) v ktorej sa v čl. 27 hovorí o „evanjelizácii ako hlavnej podmienke opravdivej liturgie“, keď študenti na Teologickej fakulte sú vedení predovšetkým ku sakramentalizácii?

Profesor pastorálky navrhuje homíliu v takýchto prípadoch primerane skrátiť (napr. na 5 min), ale nie vynechať.

Profesor liturgiky tvrdí, že to nie je integrálna časť svätej omše, preto sa môže vynechať. Pritom v Katechizme

katolíckej cirkvi v článku 1154 sa hovorí, že „liturgia slova je integrálnou súčasťou sviatostných slávení.“ A článok 132 KKC hovorí, že „v službe slova... má mať liturgická homília prvoradé miesto.“

Je iste na škodu veci, ak sa zdôrazňuje Ježišova prítomnosť pod spôsobom chleba a vína, ale marginalizuje sa jeho prítomnosť pod spôsobom slova.

Kauzu by vyriešila otázka na „Pápežskú radu na výklad textov zákona“ so žiadosťou o vysvetlenie termínu „vážny dôvod“ v kán. 767, § 2.

¹⁶ Porov. RATZINGER, J.: *Cesta veľkonočným tajomstvom*. Trnava : SSV 2003, str. 135..

volá Natanaela (porov. *Jn* 1, 41-45). Volanie vedie aj jedných k druhým. Zapája do nasledovania a vyžaduje si účasť. Každé povolanie má v sebe aj istý ľudský prvok: rozmer bratstva, potrebu obrátiť sa slovom na iného. Toto „spolu“ patrí k ľudskosti viery a tvorí jej základný prvok. Takýmto spôsobom dozrieva vlastné osobné stretnutie s Ježišom.¹⁷

Záver

Súhrnne možno povedať, že základnými prvkami kňazskej spirituality podľa Bendikta XVI. sú biblické smernice: nevlastnenie zeme, bytie premietnuté v Bohu. Opis povolania u Lukáša, nad ktorým sme uvažovali sa nie bez príčiny končí slovami: *opustili všetko a išli za ním* (v. 11). Bez takéhoto zanechania vlastných vecí niet kňazstva. Volanie k nasledovaniu nie je možné bez takéhoto znaku slobody.

---

¹⁷ Porov. RATZINGER, J.: *Cesta veľkonočným tajomstvom*. Trnava : SSV 2003, str. 137. .